

ЛІЗИНГ ЯК БАГАТОАСПЕКТНЕ ЕКОНОМІЧНЕ ЯВИЩЕ

Існують різні підходи до визначення поняття «лізинг». Відповідно до ст.292 ГКУ під лізингом слід розуміти господарську діяльність, спрямовану на інвестування власних чи залучених фінансових коштів, яка полягає в наданні за договором лізингу однією стороною (лізингодавцем) у виключне користування другій стороні (лізингоодержувачу) на визначений строк майна, що належить лізингодавцю або набувається ним у власність (господарське відання) за дорученням чи погодженням лізингоодержувача у відповідного постачальника (продавця) майна, за умови сплати лізингоодержувачем періодичних лізингових платежів [1]. Також до визначення лізингу можна підходити через його розуміння як економічного процесу, виду договірних відносин, галузі економіки тощо. Виходячи з зазначеного, пропонуємо розглядати лізинг з різних точок зору (рис.1).

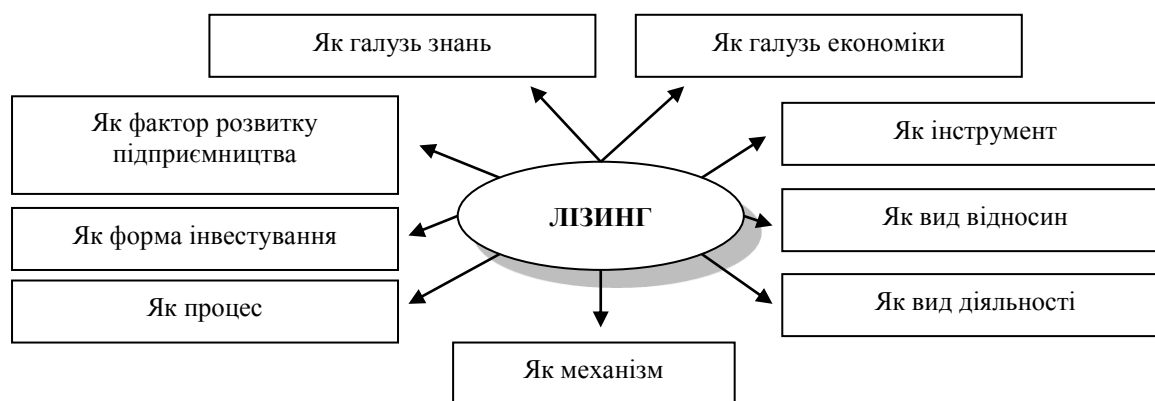

Рис. 1. Підходи до трактування поняття «лізинг»

Детальніше розглянемо наведені підходи до трактування поняття «лізинг».

1. *Як галузь знань.* Лізинг як галузь знань і науки формується швидко і проявляє себе через вихід відповідних навчальних посібників, підручників, методичних рекомендацій, в захисті дисертацій, в виконанні науково-дослідних робіт тощо.

2. *Як галузь економіки.* Лізинг, як сукупність функціонуючих на ринку лізингових компаній, представляє собою лізингову індустрію. Таким ринком в Україні є ринок небанківських фінансових послуг, який представлений наступними установами: лізингові компанії, страхові компанії, недержавні пенсійні фонди, фінансові компанії, ломбарди, кредитні спілки. Ряд з названих суб'єктів можуть також приймати участь в лізинговій угоді (страхові, фінансові компанії, кредитні спілки).

3. *Як фактор розвитку підприємництва.* Лізинг і механізми його реалізації дуже часто виступають чи не єдиними ефективними методами залучення фінансування для придбання дорогого обладнання або устаткування, тому розвиток лізингу в Україні є запорукою розвитку галузей промисловості, що

вимагають дуже великих коштів для підтримки функціонування в жорстких конкурентних умовах.

4. *Як форма інвестування.* Якщо розглядати лізинг з точки зору інвестора, то в даному випадку інвестор не буде передавати підприємству кошти, а сам придбає і передасть необхідні речі підприємству. На думку В.Л. Орлової [2, с. 8], така форма інвестування, як лізинг, врівноважує протиріччя між підприємством, що не має коштів на модернізацію, і банком, що неохоче надасть цьому підприємству кредит, адже не має достатніх гарантій повернення інвестованих коштів.

5. *Як процес.* Лізинг як послідовність певних етапів можна розглядати як процес. Умовно всі етапи лізингу можна поділити на попередній (всі підготовчі роботи), етап юридичного закріплення лізингової угоди, етап використання об'єкту лізингу, етап лізингового процесу (закріплення відносин після закінчення строку дії лізингової угоди). Як інвестиційний процес лізинг передбачає інвестування коштів у створення нових засобів праці і доведення їх до споживачів, тобто включає процеси виробництва, обігу (обміну) і споживання (використання) засобів праці виробником, лізингодавцем та лізингоодержувачем, а також процеси виробництва товарів і послуг на лізинговому обладнанні та їх подальшої реалізації з метою отримання доходів і забезпечення у кінцевому рахунку окупності лізингових інвестиційних проектів.

6. *Як механізм.* Лізинг також можна розглядати як певний механізм, що представляє собою сукупність методів і засобів впливу, спрямованих на інвестування тимчасово вільних або залучених фінансових коштів в майно.

7. *Як інструмент.* Лізинг як фінансовий інструмент передбачає допомогу діючим або новоствореним підприємствам задовольняти потребу у залученні фінансових ресурсів. Лізинг як інвестиційний інструмент має за мету залучати інвестиції, наприклад, в ті сфери економіки або галузі промисловості, що наразі потребують цього найбільше. Лізинг як інструмент державної підтримки допомагає підтримати і розвинути бізнес в конкретних галузях, наприклад, за допомогою запровадження певних субсидій, дотацій або пільг.

8. *Як вид відносин.* Як вид договірних (цивільно-правових) відносин лізинг передбачає укладання двох договорів. Перший договір – між лізингодавцем і лізингоодержувачем – називається договором лізингу. Другий договір – між лізингодавцем і продавцем майна – відповідно договором купівлі-продажу. Значний вплив на процес укладення та виконання обох договорів можуть мати інші діючі договори, будь-то договори застави, постачання продукції, виготовленої на обладнанні, що знаходиться у лізингу, договори страхування тощо.

9. *Як вид діяльності.* Як вид підприємницької діяльності лізинг демонструє відносини власності і інвестування через функціонування спеціальних самостійних інститутів (лізингові компанії), які є присутніми на ринку небанківських фінансових послуг. Основним спрямуванням діяльності лізингових компаній є укладання лізингових угод з суб'єктами господарювання.

Отже, лізинг є багатоаспектним економічним явищем, виходячи з існування різних підходів до трактування даного поняття: як до галузі знань, як до галузі економіки, як до фактору розвитку підприємництва, як до форми інвестування, як до процесу, як до механізму, як до інструменту, як до виду відносин, як до виду діяльності.

Список використаної літератури:

1. Господарський кодекс України. Стаття 292. Лізинг у сфері господарювання. URL: <http://yurist-online.com/ukr/uslugi/yuristam/kodeks/016/289.php> (дата звернення: 26.09.2017).

2. Орлова В. Л. Лізинг как форма инвестирования обновления основного капитала предприятий: автореф. дис. на соискание науч. степени канд. экон. наук: спец. 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством» / Орлова Валерия Львовна. Москва, 2007. 22 с.